

Nr 55.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr
15) om kommandomål; given Stockholms slott den 29
januari 1926.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål.

GUSTAF.

Torsten Nothin.

Förslag

till

Lag

om ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål.

Häri genom förordnas, att 1, 2 och 3 §§ i lagen den 28 januari 1921 om kommandomål skola, 1 och 2 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Såsom kommandomål enligt § 15 regeringsformen må handläggas regeringsärenden, som avse verkställighet i militäriskt hänseende av vad krigsmakten har att fullgöra på grund av lagar, författningar eller särskilda av Konungen i statsrådet fattade beslut.

Ej må — — — — tillgängliga.

2 §.

Under iakttagande av vad i 1 § sägs må huvudsakligen följande regeringsärenden handläggas och avgöras såsom kommandomål, nämligen ärenden, som angå:

fastställande — — — — utbildning;

föreskrifter i övrigt för personalens utbildning och övningar ävensom för användningen av hästar, som legas för krigsmaktens behov;

fartygs rustande — — — — i statsrådet.

3 §.

Chefen för vederbörande kommandoexpedition har att lämna departementschefen biträde vid kommandomåls beredning till föredragning inför Konungen; skolande härvid erforderligt samarbete äga rum mellan kommandoexpeditionerna.

—————

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1926.

—————

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 januari 1926.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin:

»Den nuvarande lydelsen av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål förutsätter en uppdelning av krigsmakten i två huvudgrenar, nämligen lantförsvaret (armén) och sjöförsvaret (marinen). Sålunda talas i 1 § om krigsmakten till lands och sjöss. Vidare stadgas i 2 §, att såsom kommandomål må handläggas och avgöras ärenden, som angå, bland annat, föreskrifter för användningen av hästar, som legas för arméns eller marinens behov. Ytterligare föreskrives i 3 §, att cheferna för lantförsvarets och sjöfarsvarets kommandoexpeditioner hava att lämna departementschefen biträde vid kommandomålets beredning till föredragning inför Konungen, samt att vid beredning av kommandomål, som beröra såväl armén som marinen, samarbete skall äga rum mellan lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner.

Enligt det nästlidet är fattade beslutet angående försvarsväsendets omorganisation skola arméns flygtrupper och marinens flygväsende utbrytas ur armén och marinen samt sammanslås till ett i förhållande till armén och marinen fullt fristående flygvapen, vars uppsättning skall taga sin början under budgetåret 1926—1927. Tillkomsten av denna tredje huvudgren av försvarsväsendet vid sidan av armén och marinen synes böra föranleda vissa ändringar i avfattningen av förenämnda paragrafer i lagen om kommandomål.

Beträffande kommandomålets handläggning anförde första särskilda utskottet vid 1925 års riksdag uti sitt i förevarande avseende av riksdagen godkända utlåtande nr 1, att, med den omfattning flygvapnet vore avsett att erhålla, det icke vore erforderligt att organisera en särskild kommandoexpedition för nämnda vapen. För att ernå en enhetlig handläggning av flygvapnets kommandomål syntes det emellertid vara nödvändigt, att dessa koncentrerades till den av de nuvarande kommandoexpeditionerna, som Kungl. Maj:t efter verkställd utredning funne lämplig.

Enligt vad chefen för försvarsdepartementet meddelat, har en inom departementet gjord undersökning givit vid handen, att övervägande skäl tala för att

sådana kommandomål, som speciellt beröra flygvapnet, handläggas å sjöförsvarets kommandoexpedition; och komma förslag till erforderliga instruktionsändringar i sådant hänseende att i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning. I lagen om kommandomål erfordras för ändamålet allenast jämkning av stadgandet i 3 § därhän, att chefen för vederbörande kommandoexpedition har att lämna departementschefen biträde vid kommandomåls beredning till föredragning inför Konungen, samt att härvid erforderligt samarbete skall äga rum mellan kommandoexpeditionerna.

I detta sammanhang anser jag mig böra framhålla, att jämväl en mindre jämkning i avfattningen av § 15 regeringsformen synes motiverad. Denna jämkning torde emellertid icke behöva genomföras förrän i samband med andra ändringar i regeringsformen.»

Föredraganden uppläser härefter ett i enlighet med vad sålunda anförts upprättat förslag till *lag om ändring i vissa delar av lagen den 28 januari 1921 (nr 15) om kommandomål* och hemställer, att förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Oskar Adelson.